

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२. अंतर्गत पर्याय लक्षात घ्यावेत.

३. प्रश्नासमोरील अंक गुण दर्शवतात.

प्र.१ मानवी भाषेच्या विविध अभ्यासकांच्या व्याख्या सांगून भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करा. (२०)

किंवा

मानवी भाषेची लक्षणे सांगून मानवाचे भाषेत्तर संप्रेषण स्पष्ट करा.

प्र.२ भाषा म्हणजे काय? ते सांगून 'भाषा ही एक सामाजिक संस्था आहे.' स्पष्ट करा. (२०)

किंवा

भाषिक न्हासाची संकल्पना स्पष्ट करून भाषिक न्हासाची कारणे लिहा.

प्र.३ भाषा एक संकेत प्रणाली आहे' हे विधान स्पष्ट करा. (२०)

किंवा

बोली भाषेचा सामाजिक दृष्टीकोनातून मानवी जीवनातील स्थान स्पष्ट करा.

प्र.४ टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) (३०)

१. बोलीचे व्याकरण व कोशरचना
२. प्रमाणभाषा
३. भाषा नियोजनाची उद्दिष्टे
४. भाषा, समाज, संस्कृती यातील परस्पर संबंध

प्र.५

पुढील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा. (कोणतेही ५)

१०

१. भाषेद्वारे केल्या जाणाऱ्या देवाण-घेवाण प्रक्रियेला काय म्हटले जाते?
२. मानवी भाषेची सात लक्षणे कोणी सांगितली आहेत?
३. भाषेचे कार्य कोणाकडून ग्रहणकर्त्याकडे होत असते?
४. भाषा आणि संस्कृती यांच्या संबंधाला कोणी महत्व दिले?
५. भाषा नियोजन हा कोणत्या शाखेचा महत्वपूर्ण विषय आहे?
६. कोणती संज्ञा सर्वप्रथम युराईलवाईनराईस यांनी १९५७ मध्ये वापरली?
७. बोलीच्या प्रदेशानिष्ठ व रचनासंबंधी निरीक्षणे मांडणाऱ्या अभ्यास क्षेत्रास काय म्हटले जाते?
८. एका निश्चित भागात किंवा भौगोलिक क्षेत्रात जी भाषा बोलली जाते तिला काय म्हणतात?
९. 'बोलीभाषाविज्ञान' याचे दुसरे नाव सांगा.